

แมลงนูนหลวง

แมลงนูนหลวงเป็นด้วงปีกแข็งที่มีขนาดตัวโตและมีสีต่างๆ กัน ตั้งแต่สีขาว สีน้ำตาลอ่อนและสีน้ำตาลแดง โดยปกติตัวผู้มีสีเข้มกว่าตัวเมีย และมีขนาดเล็กกว่าตัวเมียเล็กน้อย ลำตัวยาวประมาณ ๓.๕-๔ เซนติเมตรกว้างประมาณ ๑.๕-๒ เซนติเมตร บริเวณปลายปีกตรงส่วนที่เริ่มลาดลงมีจุดสีขาวอยู่ข้างละ ๑ จุดตัวเมียจะวางไข่ในดินหลังจากผสมพันธุ์แล้ว ไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ ตัวเมียตัวหนึ่งวางไข่ได้ประมาณ ๑๒-๑๖ ฟองระยะไข่ ๑๕-๒๐ วัน เมื่อฟักออกเป็นตัวหนอนแล้วจะอาศัยอยู่ในดินกินรากอ้อยหรือหัวมันสำปะหลังตัวหนอนรูปร่างโค้งงอ ปลายท้องมีลักษณะเป็นถุง หัวสีน้ำตาลแดงมีฟันกัดที่แข็งแรงมาก จะกัดกินรากอ้อยหรือหัวมันสำปะหลังได้มากขึ้น ๆ ตามขนาดตัวหนอนที่โตขึ้นๆ ระยะหนอนนาน ๘-๙ เดือน จึงโตเต็มที่ และจะสร้างโพรงดินเพื่อเข้าดักแด้ระยะดักแด้นาน ประมาณ ๒ เดือน จึงจะออกมาเป็นตัวเต็มวัย อายุตัวเต็มวัย ๓๐-๔๐ วัน มีเพียง ๑ ชั่วโมงชีวิตต่อปี แมลงนูนหลวงจะออกเป็นตัวเต็มวัยปีละครั้งในช่วงต้นฤดูฝน

พืชอาหาร

อ้อย มันสำปะหลัง ยูคาลิปตัส มันแกว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา และตะไคร้

ลักษณะอาการ

การเข้าทำลายของหนอนแมลงนูนหลวง จะปรากฏเป็นหย่อม ไม่แพร่กระจายไปทั้งไร่ พบการทำลายน้อยในพื้นที่ลุ่มที่มีน้ำขัง และพบการทำลายมากในสภาพดินทรายปลูกในที่ดอน กออ้อยที่ถูกหนอนของแมลงนูนหลวงเข้าทำลายเพียงหนึ่งตัวต่อกอ จะทำให้อ้อยตายไปทั้งกอได้ ทำให้ผลผลิตของอ้อยลดลงจนเก็บผลผลิตไม่ได้ หนอนของแมลงนูนหลวงกัดกินรากอ้อยเป็นอาหาร อาการเริ่มแรกของอ้อยที่ถูกทำลายคล้ายกับอ้อยขาดน้ำ เนื่องมาจากความแห้งแล้ง คือ ใบอ้อยมีเหลืองต่อมาใบอ้อยจะแห้งตายมากผิดปกติ ในที่สุดอ้อยจะแห้งตายไปทั้งกอ กออ้อยที่ถูกหนอนเข้าทำลายสามารถถอนทั้งกอออกจากพื้นดินได้ง่าย เนื่องจากรากอ้อยถูกทำลายหมด หากปีใดแห้งแล้งติดต่อกัน การระบาดจะมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

กรมส่งเสริมการเกษตร แนะนำวิธีการป้องกัน กำจัด ดังนี้

๑. สำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมออย่างน้อยสัปดาห์ละครั้ง
๒. ไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูนหลวงและดักแด้ ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม (ก่อนปลูกอ้อย) รวมถึงจับแมลงนูนหลวง (ตัวเต็มวัย) ก่อนการวางไข่ในช่วงเย็นเวลา ๑๘.๓๐-๑๙.๐๐ น. บริเวณต้นไม้ใหญ่ซึ่งแมลงจะจับเป็นคู่เกาะเพื่อผสมพันธุ์หรือ ในช่วงเช้าโดยสังเกตขุยดินบริเวณรอบๆ โคนต้นหรือห่างจากทรงพุ่มต้น ๑-๕ เมตร หากพบให้ทำการขุดจับ และจับต่อเนื่องกันประมาณ ๑๕-๒๐ วัน ควรทำต่อเนื่อง ๒-๓ ปี
๓. ไร้อ้อยที่ถูกแมลงนูนหลวงเข้าทำลายมาก และคาดว่าจะไม่สามารถเก็บเกี่ยวได้ หรือไม่คุ้มค่าควรรีบไถพรวนหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนที่เข้าดักแด้ในดินลึกในเดือนธันวาคม นอกจากนี้เกษตรกรที่ปลูกอ้อยตั้งแต่เดือนมีนาคม - พฤษภาคม ควรพรวนดินหลายๆ ครั้งเพื่อทำลายไข่และตัวหนอนในดินก่อนการปลูกอ้อย
๔. การใช้เชื้อรา *Beauveria bassiana* ช่วยทำลายหนอนและดักแด้ในดิน โดยต้องมีความชื้นในดินสูง หรือใช้ในฤดูฝน เพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี
๕. หากจำเป็นต้องใช้สารเคมีกำจัดแมลงแนะนำ ดังนี้
  - ฟิโปรนิล ๕% เอสซี อัตรา ๘๐ มิลลิลิตรต่อน้ำ ๒๐ ลิตร พ่นตามร่องอ้อย
๖. ดำเนินการกำจัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อไม่ให้กลับมาระบาดอีก
๗. ปลูกพืชหมุนเวียน เพื่อตัดวงจรการเจริญเติบโตของแมลงนูนหลวง

